

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 730/2017-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. decembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom [REDACTED] [REDACTED] pri rozhodovaní o jeho žiadosti o povolenie návštevy z 26. apríla 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000 a jej prípisom z 12. júna 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie

svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „ústav“) pri rozhodovaní o jeho žiadosti o povolenie návštevy z 26. apríla 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000 (ďalej len „napadnuté konanie generálnej prokuratúry“) a jej prípisom z 12. júna 2017 (ďalej len „prípis generálnej prokuratúry“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ vykonával od 22. mája 2015 do 15. júla 2016 trest odňatia slobody v ústave so stredným stupňom stráženia a bol umiestnený v oddiele s bezpečnostným režimom z preventívno-bezpečnostných dôvodov. Sťažovateľ zastáva názor, že rozhodnutie ústavu o umiestnení sťažovateľa do oddielu s bezpečnostným režimom nie je odôvodnené.

Počas výkonu trestu odňatia slobody neúspešne formou pohovorov s pedagógmi ústavu žiadal nápravu určitých nedostatkov v činnosti ústavu (v súvislosti so stravovaním, voľno-časovými aktivitami, nákupom potravín atď.) a následne sa začal tejto nápravy domáhať rôznymi žiadosťami a sťažnosťami. Pedagóg ústavu žiadal okrem iného od sťažovateľa, aby stiahol podania proti ústavu a nič už nepísal, pretože v opačnom prípade mu bude všetko zakázané, čo sťažovateľ odmietol. Podľa jeho názoru *«je nespochybniteľné, že pokiaľ si sťažovateľ „nedovolil“ sa tzv. „sťažovať“ na ústav, bolo mu povolené navštevovať posilňovňu a prijímať návštevy blízkych osôb priamym kontaktom – následne mu bolo všetko zakazované, a to bez oficiálneho odôvodnenia»*.

Žiadosťou z 26. apríla 2016 sa domáhal kontaktnej návštevy príbuzných a povolenia návštevy pre blízkych rodinných priateľov, pričom svoj záujem náležite odôvodnil aj odkazmi na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“).

Dňa 3. júna 2016 riaditeľ ústavu rozhodnutím sp. zn. ÚVTOSaÚVV-1-591/11-2016 (ďalej len „rozhodnutie riaditeľa ústavu“) rozhodol, že sťažovateľ môže mať návštevu len s matkou a bratom bez priameho kontaktu, toto rozhodnutie však neodôvodnil. Zastáva názor, že priesťahmi pri vybavovaní jeho žiadosti o návštevu došlo k úplnému zmareniu jeho práva na prijatie návštevy v máji 2016.

Proti rozhodnutiu riaditeľa ústavu podal správnu žalobu zo 4. augusta 2016, v ktorej *„rozsiahlo odôvodňoval nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia, neprípustnosť svojvoľných zásahov do práva na súkromie väznených osôb, poukazoval na neprípustnosť obmedzení základných práv podzákoným interným predpisom, na porušenie princípu legitímneho očakávania a na neproporcionalitu namietaného zásahu“*. Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 14 S 59/2016-43 z 26. septembra 2016 však konanie zastavil a vec postúpil Krajskej prokuratúre v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“). Sťažovateľ uvádza, že *„Uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 14S 59/2016-43 zo dňa 26.9.2016, prezentujúce názor o absencii práva väznených osôb na prístup k súdu aj v prípade, keď sa rozhodnutie ústavu dotýka ich základných práv a slobôd, resp. občianskych práv a záväzkov“*, považuje *„za neprijateľný, a toto uznesenie napadol ústavnou sťažnosťou“*.

Následne krajská prokuratúra predmetnú vec vybavila upovedomením č. k. 3 Kn 78/16/2200-5 z 20. decembra 2016 tak, že ju považovala za nedôvodnú, *„pričom na právnu argumentáciu podnetu nereagovala, formalistický a bez vzťahu k veci poukázala na sťažovateľove umiestnenie v OBR, a uzavrela, že zákon „neukladá a nepredpisuje“ v akej forme má rozhodnutie riaditeľa byť...“*.

Sťažovateľ následne opakovaným podnetom z 1. apríla 2017 poukázal na *«absenciu odôvodnenia rozhodnutia o žiadosti o návštevu a teda na jeho nepreskúmateľnosť, na jeho právo na vykonanie návštevy priamym kontaktom a prípustnosť výnimky len v odôvodnených prípadoch, na neprípustnosť obmedzení zákonných práv predpisom nižšej právnej sily, poukázal na konkrétnu judikatúru ESLP a zdôraznil, že „rozhodnutie*

z 3. 6. 2016 objektívne neobstojí v teste legality, legitimacy a proporcionality, a ústav (a násl. KP TT) porušil moje právo na súkromie».

Generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa napadnutým prípisom vyhodnotila ako nedôvodný, pričom podľa názoru sťažovateľa nepravdivo konštatovala, že krajská prokuratúra sa veľmi dôsledným a podrobným spôsobom vysporiadala s argumentáciou podnetu zo 4. augusta 2016 a len formalisticky uzavrela, že nezistila porušenie zákona. *„Namietanou protiprávnosťou zásahu do základného práva sťažovateľa na súkromie sa GP SR vôbec nezaoberala, celkom ignorovala právnu argumentáciu založenú (aj) na názoroch ESLP, a tento zásah zjavne neskúmala optikou splnenia podmienok legality, legitimacy a proporcionality, hoci sa toho sťažovateľ dovoľával.“* Napadnutý prípis generálnej prokuratúry bol sťažovateľovi doručený 15. júna 2017.

Sťažovateľ uvádza, že «z ustanovenia § 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. je zrejmé, že sťažovateľ má právo na vykonanie návštevy spravidla priamym kontaktom, a riaditeľ ústavu „môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť“, či sa návšteva vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu. Zákon tak pripúšťa výnimku z pravidla vykonania návštevy priamym kontaktom len v odôvodnených prípadoch, teda výlučne na základe konkrétnych dôvodov, ktorých existencia by sa musela z príslušného rozhodnutia (arg. riaditeľ môže rozhodnúť) podávať tak, aby dokladala jeho zákonnosť – nevyhnutnosť výnimky z pravidla, keďže predstavuje ďalšie obmedzenie práva na súkromie – a zároveň vylučovala neprípustnú svojvôľu v postupe rozhodujúceho orgánu.

... Pokiaľ teda zákon vyžaduje pre vydanie (prípustnosť) určitého rozhodnutia existenciu „dôvodov“, zároveň tým vylučuje voľnú úvahu rozhodujúceho orgánu a ukladá mu povinnosť ich uvedenia v takomto rozhodnutí – absolútne či neobmedzené správne uváženie v modernom právnom štáte neexistuje, a absencia formalizovaného postupu v tejto oblasti neznamená priestor pre svojvôľu.

... Ďalej treba uviesť, že použitie zákona č. 71/1967 Zb. vylučuje § 97a ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. len pri konaniach podľa § 97a ods. 1 tohto zákona, a contrario je tak jeho použitie nutné v rámci ďalších konaní o právach, právom chránených záujmov

a povinnostiach odsúdených, pri ktorých zákon č. 475/2005 Z. z. neobsahuje špeciálnu procesnoprávnu úpravu (tzv. negatívne vymedzenie rozsahu pôsobnosti). Ide o subsidiárne použitie správneho poriadku...

... Riaditeľ ústavu v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti odsúdeného o návštevu – najmä pokiaľ ide o výnimku z pravidla predstavujúcu zásah do jeho základných práv, ako v prípade obmedzenia spôsobu výkonu návštevy – nemôže svoju rozhodovaciu právomoc uplatniť spôsobom znamenajúcim v dôsledku neoprávnený zásah do jeho základných práv...».

Zastáva názor, že „mal právo na vykonanie návštevy priamym kontaktom a výnimka z tohto pravidla bola prípustná len v odôvodnených prípadoch (§ 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z.). Rozhodnutie o žiadosti o návštevu však nie je odôvodnené a je teda objektívne nepreskúmateľné vo vzťahu k podmienkam legality, legitimacy a nevyhnutnosti zásahu do sťažovateľovho práva na súkromie (obmedzenia jeho návštevnych práv čoho konsekventom je konštatovanie neoprávnenosti predmetného zásahu (mutatis mutandis Khoroshenko proti Rusku, Moisejev proti Rusku)... Sťažovateľ náležitým spôsobom odôvodnil aj svoj záujem na prijatí návštevy blízkych rodinných priateľov, a neodôvodneným rozhodnutím o žiadosti o návštevu tak bolo porušené jeho právo na súkromie aj v tomto smere. Riaditeľ ústavu nemá procesný základ pre neodôvodnené rozhodovanie o návštevnych právach väznených osôb, takýto postup predstavuje neprípustnú svojvôľu a odporuje záväznej judikatúre ESLP v tejto oblasti...

Odporcovia porušili sťažovateľove právo na súkromie a odporca v 2. rade aj jeho právo na inú právnu ochranu, keď sa nijakým spôsobom nevysporiadal s obsahom opakovaného podnetu z 1. 4. 2017, ktorého vybavenie listom sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000-13 zo dňa 12. 6. 2017, pri konfrontácii s nim, so skutkovým stavom a právnym poriadkom predstavuje odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae).“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne vydal tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

postupom [REDACTED] [REDACTED] v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o návštevu, zo dňa 26. 4. 2016, porušené bolo.

2. Základné práva sťažovateľa na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000 porušené boli.

3. List Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000-13 zo dňa 12. 6. 2017 sa zrušuje, a vec sa vracia Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

4. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sa zakazuje pokračovať v porušovaní označených základných práv sťažovateľa.

5. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 500 EUR, ktoré mu je [REDACTED] [REDACTED] povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 4 000 EUR, ktoré mu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sumu primeraného finančného zadosťučinenie sťažovateľ odôvodňuje tým, že porušenie označených práv bolo osobitne svojvoľné, hrubé, nepredvídateľné, z postupu ústavu, ako aj generálnej prokuratúry je zrejmý dešpekt k jeho osobnosti. Porušenie označených práv na sťažovateľa dolieha „osobitne nepriaznivo, trpí pocitom poníženia, bezmocnosti, menejcennosti a bola u neho v podstate negovaná dôvera v možnosť poskytnutia spravodlivosti v štáte...“. Je presvedčený, že toto porušenie nemožno navrátiť späť a zhojiť inak ako priznaním finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľ zároveň žiada ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom, pričom ako právneho zástupcu navrhuje ustanoviť [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], s ktorým spolupracuje vo viacerých konaniach. Svoju žiadosť odôvodňuje tým, že je nemajetný, zadlžený a od 27. novembra 2012 obmedzený

na osobnej slobode vo výkone trestu odňatia slobody bez zamestnania a možnosti si zaobstarat' finančné prostriedky. Zároveň je aj Centrom právnej pomoci považovaný za osobu v materiálnej núdzi.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo posúdenie sťažovateľom namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 a 2 dohovoru postupom ústavu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o povolenie návštevy z 26. apríla 2016 a postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn.

IV/2 Gn 31/17/1000 a jej prípisom z 12. júna 2017 a v prípade postupu generálnej prokuratúry aj namietaného porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom [REDAKČIA] [REDAKČIA] pri rozhodovaní o jeho žiadosti o povolenie návštevy z 26. apríla 2016

Ústavný súd vo vzťahu k tejto časti sťažnosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Podstata a účel princípu subsidiarity vychádza z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov

verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013). Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' ústavný príkaz pre každú osobu, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, v zmysle ktorého musí rešpektovať postupnosť ústavnej ochrany, a preto pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (m. m. IV. ÚS 128/04).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Vo vzťahu k napadnutému postupu ústavu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o povolenie návštevy z 26. apríla 2016 ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ mal možnosť sa proti tomuto postupu ústavu brániť na orgánoch vecne a mieste príslušnej prokuratúry [podľa § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 475/2005 Z. z.“) v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor], čo v danom prípade aj využil, a preto jeho sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom generálnej prokuratúry vo veci vedenej pod sp. zn. IV/2 Gn 31/17/1000 a jej prípisom z 12. júna 2017

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom generálnej prokuratúry v napadnutom konaní a jej prípisom ústavný súd poukazuje na to, že cieľom právomoci ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je primárne preskúmavať a posudzovať právne názory orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (m. m. III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor.

Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Generálna prokuratúra napadnutým prípisom sťažovateľa upovedomila, že jeho *«Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu Krajskej prokuratúry Trnava (ďalej len „KP TT“) vo veci sp. zn. 3 Kn 78/16/2200 v súvislosti v vybavením podnetu zo 4. 8. 2016»* po obsahovej stránke vyhodnotila ako opakovaný podnet a tento odložila ako nedôvodný, keďže v postupe prokurátora krajskej prokuratúry v súvislosti s vybavením podnetu zo 4. augusta 2016 nezistila žiadne porušenie zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením. Podľa generálnej prokuratúry *«prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava Vás listom z 20. decembra 2016, sp. zn. 3 Kn 78/16/2200-5, upovedomil o spôsobe vybavenia podnetu z 04. augusta 2016 označeného ako „SPRÁVNÁ ŽALOBA“, ktorý ako nedôvodný odložil. Veľmi dôsledným a podrobným spôsobom sa vysporiadal s argumentáciou nachádzajúcou sa v podnete, správne poukázal na príslušné ustanovenia zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, pričom v postupe [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] nezistil žiadne pochybenia. V plnom rozsahu*

sa stotožňujem so závermi prokurátora krajskej prokuratúry vyjadrenými v liste z 20. decembra 2016, na tieto poukazujem a nie je potrebné ich bližšie rozpisovať...

Zároveň Vás podľa § 36 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov upovedomujem, že ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.».

Keďže generálna prokuratúra vo svojom prípise poukazuje na závery preskúmania podnetu sťažovateľa zo 4. augusta 2016 krajskou prokuratúrou a s tými sa v plnom rozsahu stotožňuje, ústavný súd prihliadal aj na obsah prípisu krajskej prokuratúry č. k. 3 Kn 78/16/2200-5 z 20. decembra 2016, z obsahu ktorého vyplýva, že krajská prokuratúra v postupe ústavu a v rozhodnutí riaditeľa ústavu pochybenia nezistila, preto tento podnet sťažovateľa ako nedôvodný odložila. Svoje rozhodnutie odôvodnila takto: *«Z preskúmaného a k veci zabezpečeného spisového materiálu vyplýva, že v čase, kedy ste písomne požiadali o povolenie návštev priamym kontaktom v zmysle ustanovenia § 24 ods. 3, ods. 4 zák. č. 475/2005 Z. z..., ste vykonávali v ústave trest odňatia slobody so zaradením pre jeho výkon v strednom stupni stráženia.*

Zo vzťahujúceho sa spisového materiálu ďalej vyplýva, že odo dňa 19. 06. 2015 ste boli v ústave, v rámci výkonu trestu odňatia slobody umiestnený na základe predchádzajúcich rozhodnutí riaditeľa ústavu v oddiele s bezpečnostným režimom (ďalej len „OBR“). OBR patrí medzi špecializované oddiely výkonu trestu odňatia slobody.

V tejto súvislosti podotýkam, že v zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 368/2008, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej len „PVTOS“), odsúdený vykonáva trest v diferenciačnej skupine „A“, „B“, „C“, alebo v špecializovanom oddiele; v špecializovanom oddiele, okrem oddielu doživotných trestov, sa diferenciačná skupina neurčuje, pričom súdnou diferenciaciou ste boli v dotknutom období naďalej zaradený do stredného stupňa stráženia.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 ZoVTOS má odsúdený právo prijímať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru najmenej raz za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín. Neuplatnené právo prijať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru zaniká. V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu povoliť náhradný termín vykonania návštevy.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 3 ZoVTOS v záujme plnenia programu zaobchádzania, z naliehavého rodinného alebo z iného závažného dôvodu môže riaditeľ ústavu alebo ním určený príslušník zboru povoliť návštevu častejšie a aj inej osobe; návšteva inej osoby nesmie byť na úkor práva odsúdeného prijať návštevu blízkych osôb.

Podľa ustanovenia § 24 ods. 4 ZoVTOS návšteva odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia a v ústave so stredným stupňom stráženia sa vykonáva spravidla priamym kontaktom, návšteva odsúdeného zaradeného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť, či sa návšteva odsúdeného vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu.

V kontexte s vyššie uvedenou zákonnou úpravou je potrebné dať ďalej do pozornosti znenie ustanovenie § 18 ods. 2 písm. e/ PVTOS, podľa ktorého sa v diferenciacnej skupine „C“ v ústave so stredným stupňom stráženia návštevy vykonávajú spravidla bez priameho kontaktu.

Podľa § 36 ods. 1 PVTOS sa návšteva vykoná na základe povolenia na návštevu schváleného riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru za podmienok ustanovených v zákone. Návšteva sa vykonáva v určenom priestore ústavu.

S poukazom na skutočnosť, že v dotknutom období ste boli v ústave, v rámci výkonu trestu odňatia slobody umiestnený na základe rozhodnutia riaditeľa ústavu v OBR, do pozornosti je treba tiež dať to, že v zmysle ustanovenia § 89 ods. 4 PVTOS v OBR sa cela vždy uzamyká, odsúdený sa nepodieľa na určení programu zaobchádzania a samospráva sa nezriaduje, pri zaobchádzaní sa zdôrazňuje bezpečnostné hľadisko a režim, zaobchádzanie je zamerané najmä na potláčanie negatívnych prejavov v správaní, odsúdený môže byť zaradený do práce len na pracovisko osobitne zriadené na tento účel; v takom prípade pridelenú prácu vykonáva v cele, záujmovú činnosť odsúdený vykonáva len v cele

a na základe povolenia pedagóga, vybrané televízne programy môže sledovať spravidla len v kultúrnej miestnosti a s povolením pedagóga; ak je televízny prijímač umiestnený v cele, inštaluje sa technické zariadenie umožňujúce jeho ovládanie, disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddielu sa vykonáva zásadne oddelene od ostatných odsúdených.

V nadväznosti na to, že Vám malo byť pri psychologickom pohovore v ústave oznámené, že Vám bude navrhnutá diferenciacná skupina „B“ uvádzam, že z predloženého a na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu naopak vyplýva, že dňa 28.05.2015 bolo realizované vo vzťahu k Vašej osobe v ústave psychologické vyšetrenie, na základe ktorého Vás psychológ navrhoval zaradiť do diferenciacnej skupiny „C“.

Čo sa týka Vášho umiestnenia do OBR, v danom prípade ide o osobitné rozhodnutie riaditeľa ústavu, resp. o osobitnú formu rozhodnutia, ktoré za splnenia ďalších zákonných podmienok patrí výlučne do kompetencie a právomoci riaditeľa ústavu, jeho forma zákonom výslovne predpísaná nie je, svojou povahou má takéto rozhodnutie formálno-právny a preventívno-bezpečnostný charakter. Zákon neukladá takéto rozhodnutie doručiť odsúdenému, nepripúšťa voči nemu opravný prostriedok. Navyše opodstatnenosť a zákonnosť umiestnenia a ponechania odsúdeného v OBR v ústave skúma pri pravidelných previerkach stavu zachovávaní zákonnosti aj príslušný poverený dozorový prokurátor tunajšej krajskej prokuratúry na úseku väzenstva. Vo vzťahu k Vašej osobe v tomto prípade (v prípade Vášho umiestnenia a ponechania v OBR) tunajšou krajskou prokuratúrou pochybenie, či porušenie zákona zistené nebolo...

V nadväznosti na doposiaľ uvedené možno teda konštatovať, že zo vzťahujúcej sa zákonnej úpravy ako aj vykonávacieho predpisu vyplýva, že prijímanie návštev odsúdenými vo výkone trestu odňatia slobody podlieha samozrejme za splnenia zákonných podmienok udeleniu súhlasu zo strany riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody. V danom prípade ide pri tom o akt, opatrenie, resp. o špecifické rozhodnutie riaditeľa ústavu, a to v rámci jeho riadiacej a organizačnej činnosti, ktorá vyplýva zo zákona, je mu zákonom daná. Zákon pri tejto rozhodovacej, riadiacej a organizačnej činnosti riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody neukladá a nepredpisuje, v akej forme má takéto rozhodnutie byť.

V kontexte s tým, že vo Vašom prípade išlo o žiadosť (žiadosti) o povolenie návštev odsúdeného priamym kontaktom v čase výkonu trestu odňatia slobody v strednom stupni stráženia a v čase Vášho umiestnenia v OBR, možno súčasne konštatovať záver, že schválenie návštevy formou priameho kontaktu nebolo ani Vaším právnym nárokom, a to s poukazom na vzťahujúcu sa zákonnú úpravu ako aj na vzťahujúci sa vykonávací predpis.»

Po posúdení obsahu prípisu generálnej prokuratúry v spojení s prípisom krajskej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že generálna prokuratúra sa primeraným a v okolnostiach danej veci aj postačujúcim spôsobom zaoberala opakovaným podnetom sťažovateľa, postupujúc pritom v súlade s na vec sa vzťahujúcimi právnymi predpismi. Stotožnenie sa s právnym názorom podriadeného orgánu je jedným z prípustných spôsobov vybavenia veci za predpokladu, že podriadený orgán sa danou vecou riadne zaoberal. Vzhľadom na uvedené podľa názoru ústavného súdu právny názor, na ktorom generálna prokuratúra (v spojení s právnym názorom krajskej prokuratúry, pozn.) založila svoje rozhodnutie, je z ústavného hľadiska akceptovateľný a spôsob, akým odôvodnila napadnutý prípis vzhľadom na okolnosti a podstatu posudzovaného prípadu, možno tiež považovať za dostatočný a ústavne akceptovateľný.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi generálnej prokuratúry nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jej názorov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jej právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonných predpisov generálnou prokuratúrou by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchyľili od znenia príslušných zákonných ustanovení, že by sa tým zásadne poprel ich účel a význam. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že postup generálnej prokuratúry v napadnutom konaní a jej prípis sú ústavne udržateľné.

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane pripomína, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka na rozhodnutie v súlade s jeho skutkovým a právnym názorom, resp. právo na úspech v konaní. Obsahom základného

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani záruka, že rozhodnutie orgánu verejnej moci bude splňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Súčasťou judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého právu dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu, alebo opakovaného podnetu v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť, avšak súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je aj právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) aj vyhovelí v súlade s jej predstavami (napr. I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06).

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Preskúmaním predmetnej veci ústavný súd prihliadajúc aj na svoju už ustálenú judikatúru dospel k záveru, že medzi postupom generálnej prokuratúry v napadnutom konaní a jej prípisom a obsahom sťažovateľom označených základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v petite jeho sťažnosti.

Nad rámec odôvodnenia ústavný súd vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu uvádza, že z dôvodu hospodárnosti konania sa už otázkou odstránenia procesnej prekážky konania spočívajúcej v nedostatku kvalifikovaného právneho zastúpenia sťažovateľa nezaoberal, pretože dôvody, pre ktoré ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti, by neboli odstrániteľné ani prostredníctvom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2017